

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
Одељење у Новом Саду
III-10 У 19980/18
Дана 13.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд у већу састављеном од судија: Наде Балешевић, председника већа, Весне Слијепчевић и Весне Мартиновић, чланова већа, уз учешће судског саветника Јелене Јордовић, записничара, одлучујући у управном спору по тужби тужиоца А.А., ...,, чији је пуномоћник Мирослав М. Николић, адвокат из Београда, 27. марта 11/1, против тужене Агенције за реституцију - Јединице за конфесионалну реституцију Београд, Масарикова 5, ради поништаја закључка број 46-00-00317/07 од 28.09.2018. године, у правној ствари враћања одузете имовине, на нејавној седници већа, одржаној дана 13.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

Тужба **СЕ УВАЖАВА, ПОНИШТАВА** закључак Агенције за реституцију - Јединице за конфесионалну реституцију Београд, број 46-00-00317/07 од 28.09.2018. године и предмет **ВРАЋА** надлежном органу на поновно одлучивање.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени орган да тужиоцу накнади трошкове управног спора у износу од 17.870,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Оспореним закључком одбачен је захтев А.А., са седиштем у ..., ул. ... бр. ..., за враћање национализоване непокретности и то: стамбене зграде за колективно становање у ..., ... број ..., уписане у лист непокретности бр. ... КО Стари Град у Суботици, у својини власника посебних делова уписаних у В лист 2. део на објекту бр. 1 са заједничким обимом удела, која се састоји од приземља са три пословна простора и то: пословног простора угоститељства број 1, у површини од 110 м², у јавној својини Града Суботица; пословног простора трговине број 2, у површини од 53 м², у својини „Б.Б.“ ...; пословног простора трговине број 3, у површини од 21 м², у својини „Б.Б.“ ... и првог спрата на коме се налазе два стана и то: стан број 7, у површини од 140 м², у својини В.В. и стан број 2, у површини од 67 м², у својини Г.Г., као и кат. парцеле

број ... у површини од 386 м² на којој се зграда налази, уписане у лист непокретности бр. ... КО Стари Град у Суботици као градско грађевинско земљиште у својини Републике Србије и власника посебних делова уписаних у В лист 2. део на објекту бр. 1 са заједничким обимом удела, јер нису испуњене законске претпоставке за вођење поступка.

Тужбом, поднетом овом суду, дана 05.11.2018. године тужилац оспорава законитост закључка туженог органа због неправилне примене закона, непоступања по правилима поступка и непотпуно односно нетачно утврђеног чињеничног стања. Истиче да је предметна имовина у тренутку одузимања била у власништву Српске православне црквене општине Суботица, а не задужбине, па су разлози о битним чињеницама противречни са чињеницама и доказима. Указује да има право на враћање предметне имовине, на основу чл. 1, у вези са чл. 6 Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, као и у вези са чл. 257, чл. 247 ст. 1, чл. 6 ст. 1 и чл. 5 ст. 1 Устава СРЦ, јер предметна задужбина представља црквену задужбину подносиоца захтева, а њена имовина представља црквену имовину СРЦ. Наглашава да је примена Устава СРЦ на ову правну ствар прописана и одредбама чл. 7 ст. 1, као и чл. 6 ст. 3 Закона о црквама и верским заједницама, у вези са чл. 44 ст. 2 Устава Републике Србије, посебно, имајући у виду чињеницу да Закон о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама посебно не дефинише која се задужбина сматра црквеном задужбином, па се у погледу утврђивања и дефинисања црквених задужбина, једино могу применити аутономни акти цркве подносиоца захтева, имајући у виду одредбе чл. 6 Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама. Налази да су одредбе Устава СРЦ утврђују и дефинишу да ова задужбина представља део унутрашње организације и поретка СРЦ, а да је у смислу члана 6. и 7. став 1. Закона о црквама и верским заједницама, ствар унутрашње организације цркве подносиоца захтева да утврди и дефинише које задужбине се сматрају црквеним задужбинама СРЦ подносиоца захтева. Даље наводи да се погрешна примена одредби чл. 1 Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама огледа у томе што ниједном законском одредбом није прописано да се црквеном задужбином сматра она задужбина коју је основала црква, те да је важно узети у обзир одредбе чл. 6 истог Закона, којима је прописано право на враћање имовине црквама, односно њиховим правним следбеницима, у складу са важећим актима црква, па се тужилац, на основу тих законских одредби, позива на одредбе Устава СРЦ. Истиче да на основу наведених уставних и законских одредби, за стицање правног статуса црквене задужбине није потребно да тужилац буде и оснивач предметне задужбине, те да нема правно основаних разлога, да тужилац доказује правно следбеништво у односу на предметну задужбину, будући да је одредбама чл. 1 Закона, прописано да се у поступку црквене реституције цркви враћа имовина која је одузета од црквених задужбина. Сматра да је диспозитив закључка нејасан и противречан разлозима, јер се из разлога у образложењу не може одбацити захтев. Позива се на раније донето делимично решење РС, Агенције за реституцију бр. 146-03-46-00-313/07 од 24.09.2010. године у другом поступку конфесионалне реституције. Наводи још и то да је оспореним закључком тужени орган повредио и права утврђена Конвенцијом за заштиту људских права, и то право на заштиту имовине, право на правично суђење и право цркви и верских заједница да управљају добротворним и просветним установама. Предлаже да суд тужбу уважи, поништи оспорени закључак и сам реши ову управну ствар пресудом у

спору пуне јурисдикције тако што ће усвојити захтев тужиоца за враћање предметне имовине или да евентуално, тужбу уважи, оспорени акт поништи и предмет врати туженом на поновно одлучивање. Тражио је и накнаду трошкова управног спора, у износу од 16.500,00 динара и судске таксе по таксеној тарифи.

Тужени орган је и одговору на тужбу детаљно оспорио наводе тужбе и предложио да суд тужбу одбије као неосновану.

Решавајући овај управни спор без одржавања усмене расправе, сагласно одредби члана 33. став 2. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“, бр. 111/09) и испитујући законитост оспореног закључка у границама захтева из тужбе, у складу с одредбом члана 41. став 1. наведеног закона, Управни суд је, оценом навода тужбе, одговора на тужбу, и списа ове управне ствари, нашао да је тужба основана.

Према образложењу оспореног закључка, тужилац је прецизираним захтевом бр. 146-03-46-00-317/07 од 09.09.2011. године, тражио враћање свих непокретности национализованих решењем Комисије за национализацију при Народном одбору Стари град Среза Суботица број Н-355/1959 од 14.09.1959 године и бр. 753 од 17.10.1959. године Комисије за национализацију при Народном одбору среза Суботица и то: једносратне стамбено - пословне зграде у Суботици, ... број ..., на кат. парцели број ... уписане у ЗКУЛ бр. ... КО Стари Град, са припадајућим земљиштем, која стамбено - пословна зграда се састоји од приземља са три пословна простора и то: пословног простора број I уписаног у ЗКУЛ бр. ..., први од хаустора, а састоји се од две посластичарнице, тоалета, магацина и две радионице, у укупној површини од 109,71 м²; пословног простора број II уписаног у ЗКУЛ бр. ..., други од хаустора, а састоји се од продавнице, магацина и тоалета, у укупној површини од 53,32 м²; пословног простора број уписаног у ЗКУЛ бр. ..., трећи од хаустора, а састоји се од продавнице и тоалета у укупној површини од 20,83 м² и првог спрата на коме се налазе два стана и то: стан број 1 уписан у ЗКУЛ ..., други лево, трособан са кухињом, дегажманом, купатилом, оставом, једном половином дела заједничког предсобља и балкона у укупној површини од 139,50 м² и стан број 2 уписан у ЗКУЛ бр. ..., први лево, двособан са кухињом, купатилом и једном половином дела заједничког предсобља у укупној површини од 67,28 м², са припадајућим грађевинским земљиштем. На основу поднете документације утврђено је да је решењем Комисије за национализацију при Народном одбору Стари град Среза Суботица број Н-355/1959 од 14.9.1959. године и бр. 753 од 17.10.1959. године Комисије за национализацију при Народном одбору среза Суботица, национализована најамна стамбена зграда у Суботици, ... бр. ... и ... бр. ... (сада ... бр. ...) са свим стамбеним и пословним просторијама, уписана у ЗКУЛ бр. ... КО Суботица, кат. парцела бр. ... старог премера, са укупном површином од 146 кв.хв, која зграда има један четворособан стан, један једнособан стан и девет пословних просторија, претходно власништво Задужбине Остојић Јаноша и жене му Терезе рођ. Зозук, чији орган управљања је Суботичка православна црквена општина. Иста одлука поновљена је и у решењу Комисије за национализацију при Народном одбору среза Суботица бр. 753/2-1959 од 27.12.1961. године, донетом ради измене решења истог органа бр. 753/59 од 10.03.1961. године и допунског решења бр.753/59 од 13.06.1959. године. Према уверењу о идентификацији, кат. парцели бр. ... старог премера на којој се налази национализовани објекат, одговара кат. парцела бр. ... новог премера, уписана у лист

непокретности бр. ... КО Стари град. С обзиром да је на основу поднете документације утврђено да је Црквена општина Суботица имала право руковања, а не право својине на описаној непокретности, тужени је дописом од 09.09.2008. године и ургенцијом 03.11.2009. године, позвао пуномоћника тужиоца да сходно одредби члана 6. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама достави доказ о својству субјекта права на реституцију, односно исправу из које се може утврдити на основу чега А.А. потражује имовину задужбине (акт о оснивању задужбине, задужбинска правила и сл.). Поступајући по наведеном допису, тужилац је доставио Основно писмо задужбине и обавештење Историјског архива Суботица бр. 02-2/412-2/2008 од 05.12.2008. године, у коме се под тачком 7. поводом задужбине Јована Остојића наводи да је имовина Јована Остојића, између осталог уписана у ЗКУЛ бр. ..., сходно оставинском решењу Среског суда у Суботици број Пк.720/4-1917, а по доставној наредби број 1275/1917 од 20.02.1917. године постала власништво Задужбине Јована Остојића и супруге Терезе рођ. Зозук, а као орган управљања уписана је СПЦО у Суботици, по доставној наредби бр. 4150/1918 од 18.06.1918. године. Увидом у Основно писмо утврђено је да је власник задужбинског непокретног имања „Грађанска и војничка заклада Јована Остојића и Терезије Остојић рођ. Зозук", а да је Суботичка српска црквена општина имала право управљања задужбинским имањем преко задужбинског управитеља. Оценом захтева и прилога поднетих уз захтев, тужени је закључио да нису испуњене законске претпоставке за покретање управног поступка, имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовини која у моменту национализације није припадала подносиоцу захтева, већ је била власништво Задужбине Остојић Јована и Терезе рођ. Зозук, која се, будући да је основана од стране физичких лица, не може сматрати задужбином цркве и не може бити предмет реституције у смислу одредабе чл. 9. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама. Стога је одлучено као у диспозитиву оспореног закључка.

Одредбом члана 115. став 2. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" бр. 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС" бр. 30/10), прописано је да ако орган поводом стављеног захтева странке нађе да нема услова за покретање поступка, донеће закључак о одбацивању захтева странке и против тог закључка је дозвољена посебна жалба.

Одредбом члана 192. став 1. наведеног закона, прописано је да на основу одлучних чињеница утврђених у поступку, орган надлежан за решавање доноси решење о управној ствари која је предмет поступка.

Одредбама члана 210. ст. 1. и 2. истог закона, прописано је да се закључком одлучује о питањима која се тичу поступка, као и о питањима која се као споредна појаве у вези са спровођењем поступка, а којима се не одлучује решењем.

Имајући у виду наведено, по оцени суда, оспореним закључком је повређен закон на штету тужиоца. Ово из разлога што је тужени орган, поступајући по захтеву тужиоца, применом одредбе члана 115. став 2. Закона о општем управном поступку, одбацио поднети захтев због недостатака услова за покретање поступка, иако се, претходно, упустио у решавање саме управне ствари која је предмет овог управног поступка, а о којој се, применом одредбе члана 192. наведеног закона, доноси решење.

Предлог тужиоца да суд својом пресудом реши ову управну ствар није прихваћен, јер је оспорени закључак заснован на повреди правила поступка коју треба да отклони тужени орган, чиме се нису стекли услови за суђење у спору пуне јурисдикције.

Полазећи од наведеног, као и одредбе члана 33. став 2. Закона о управним споровима, Управни суд је нашао да су се, у конкретном случају, стекли услови за одлучивање о законитости оспореног закључка без одржавања усмене расправе, имајући у виду да је предмет спора такве природе да не изискује непосредно саслушање странака и посебно утврђивање чињеничног стања, те да је одлука туженог органа заснована на повреди правила поступка, која ће бити отклоњена у поновном поступку одлучивања по жалби тужиоца.

Са изнетих разлога, налазећи да је оспореним закључком повређен закон на штету тужиоца, Управни суд је, на основу одредбе члана 40. став 2. у вези члана 42. став 1. Закона о управним споровима, одлучио као у ставу 1. диспозитива ове пресуде. У поновном поступку тужени орган ће донети нову, на закону засновану одлуку, придржавајући се примедба суда изнетих у овој пресуди, у року и на начин прописан одредбом члана 69. став 2. Закона о управним споровима.

Разматрајући захтев тужиоца за накнаду трошкова управног спора, суд је имао у виду да из списка произлази да је у вези са покретањем и вођењем овог спора, тужилац имао трошкове у висини награде адвокату за састав тужбе, које суд, применом тарифног броја 43. у вези с чланом 15. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 121/12 ... 37/21), одређује у износу од 16.500,00 динара, као и трошкове у висини судске таксе за тужбу и пресуду, које суд, применом тарифног броја 28. став 1. и тарифног броја 29. став 1. тачка 2. Закона о судским таксама („Службени гласник РС“, бр. 28/94...95/18), одређује у износима од по 390,00 динара односно 980,00 динара. Стога је, сагласно одредбама чл. 150, 153. став 1. и члана 154. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...55/14), чија је сходна примена прописана одредбом члана 74. Закона о управним споровима, одлучено као у ставу 2. диспозитива ове пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

Дана 13.06.2022. године, III-10 У 19980/18

Записничар
Јелена Јордовић,с.р.

Председник већа-судија
Нада Балешевић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

ЈА